

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Ad Libros V. Decretalium Gregorii IX.

Huth, Adam

Augustæ Vindelicorum, 1732

39. De sententia excommunicationis, suspensionis & interdicti

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63433)

tias continet, facultatem nim, eligendi Confessorium quemcunque approbatum ab Episcopo, dispensandi in votis, absolvendi à censuris, de hoc vid. Schmalzgr. h. à. 140. qui num. seqq. plures, eâsque utiles quæstiones de Jubilæo refolvit.

TITULUS XXXIX.

De Sententia Excommunicationis, Suspensionis & Interdicti.

Q 1. *Quid ex quo duplex sit Censura in genere?*
Resp. ad 1. Censura, de quâ utpote pœnâ Medicinali post Vindicativas agitur, est *Pœna spiritualis & medicinalis, per quam homini baptizato & delinquenti per potestatem Ecclesiasticam auferitur usus quorundam bonorum spiritualium, quæ scilicet sunt communia fidelibus, publica, & externa, arg. Matth. 18.*

Resp. ad 2. Censura essentialiter & adæquatè dividitur in 3. species, Excommunicationem, Suspensionem, & Interdictum, c. 1. h. t. in d. 1. 20. de V. S. Accidentaliter quælibet ex his 3. dividitur in Censuram *juris*, quæ per Ss, Canones, Constitutiones, & statuta Ecclesiastica infertur *& hominis*, quæ à judicè sive Prælato Ecclesiastico per modum mandati vel sententiæ judicialis fertur. Iterum Censura alia est *lata*, alia *ferenda sententia*. Exempla vide apud Busenbaum de Censur. c. 1. dub. 2.

Q. 2.

Q. 2. Quis & in quem ferre Censuram possit?

Resp. ad 1. Quod à Christo relicta sit potestas in Ecclesia, censuras ferendi, probatur ex *Matth. 18.* & fusè *La Croix h. à n. 2.* deinde omnis & solus ferre Censuram potest, qui habet jurisdictionem Ecclesiasticam in foro *externo*, vel ordinariam, uti Papa, Episcopus, Capitulum Sede vacante, Vicarius Generalis, Nuntius Apostolicus, Abbates habentes jurisdictionem quasi Episcopalem &c. vel qui habet jurisdictionem delegatam. Vid. *Schmalzgr. h. à n. 13.* Hæc tamen potestas laicis aut sæminis delegari non potest, quia incapaces sunt jurisdictionis Ecclesiasticæ & spiritualis. arg. *c. 10. de pœnit. & remiss. Pichl. h. n. 4.* tenet ex plenitudine potestatis Pontificiæ sæminis potestatem censurandi delegari posse.

Resp. ad 2. Censura ferri potest in solos homines *subditos. 1. Cor. 5. v. 12. c. 21. h. t.* In homines *viatores*, id est in vitâ præsentî existentes; quia mortui subtracti sunt jurisdictioni Ecclesiasticæ. In *contumaces*; quia censura est pœna medicinalis, ad frangendam hominum contumaciam ordinata. In *committentes peccatum externum*; quia potestas Ecclesiæ vindicativa ad interna se non extendit: *grave*; quia est pœna gravis: *consummatum.* arg. *c. 15. de R. I. in 6. Legi Ecclesiasticæ repugnans.* arg. *c. 23. de V. S. & c. 1. h. t. in 6.*

Q. 3. Quomodo ferenda Censura, & quæ ab ea incurrenda excusent? Resp. 1. Si ab homine per sententiam particularem feratur, præcedere debet:

bet.

bet regulariter monitio trina, vel una peremptoria, nisi necessitas aliud suaserit. *c. 48. h. t. c. 1. 9. 13. eod. in 6.* Deinde debet ferri in scripto, ipsaque sententia scripta esse debet. *c. 1. h. t. in 6.*

Resp. 2. Quidquid excusat à peccato mortali, excusat etiam à censura, v.g. materiae parvitas, metus gravis impellens ad agendum contra legem purè Ecclesiasticam, vel superioris sententiam, aliquid sub censurâ præcipientem vel prohibentem; ignorantia invincibilis tam juris, quam facti *c. 2. de Constit. in 6.* contra ac fieri dicit supra in irregularitate. Item appellatio legitima interposita, antequam ferretur censura. *c. 16. de appell. Imo & dubitatio, an actus sub censurâ sit prohibitus, si post diligens examen dubium non potuit deponi; ratio, quia dubius hoc casu manet in possessione juris, quod habet ad bona spiritualia. Demum si cui de innocentia tam in foro in- quam externo constet, & tamen censuretur, censura est nulla, & non timenda. c. 2. & 7. §. potest. t. in 6. idem est, si quis de culpâ, quæ non adhibetur, probatur tamen adesse, censuretur, censura nulla est; quia nititur præsumptione falsâ. Schmalzgr. h. n. 28.*

Q. 4. Quinam absolvere possint à censurâ
Resp. 1. Si censura lata sit à jure communi, vel ab homine per sententiam generalem, nec fuerit reservata, absolvere quilibet potest, qui facultatem habet pœnitentem à mortalibus absolventem. *c. 29. h. t. & est comm.* Si verò fuerit reservata prædicta censura, ordinariè & per se potest absolvere tantum

tum absolvere vel author legis, vel ejus successor, vel delegatus. *c. cit.* Si censura fuerit lata per sententiam particularem, etiamsi non sit specialiter reservata, solus qui tulit, absolvere potest, vel ejus pleno jure superior, successor, delegatus. Probationes & aliquas limitationes vide apud Pichl. *h. t. n. 14. circa med.* 2. In articulo mortis potest quilibet sacerdos à quavis censura absolvere, si tamen absolutus evaserit periculum, tenetur se legitimo superiori sistere, eique se submittere. *Trid. sess. 14. c. 7. de Sacr. Pœn. c. 21. h. t. in 6.* 3. Episcopus potest in foro conscientiae absolvere ab omni censura occulta, etiam in Bulla Cœnæ reservatâ. Vid. *Trid. Sess. 24. c. 6. de ref. & AA.* à notoriis Papæ reservatis, si quis iudicio viri prudentis non possit ire Romam, ut si sit senex, infirmus, pauper, fœmina. 4. Varii Regulares, præsertim Mendicantes, possunt absolvere à plerisque Censuris Pontifici reservatis, exceptis iis, quæ in Bulla Cœnæ contentæ sunt. Cæterum Censuræ non tolluntur reg. nisi per absolutionem, ut constat ex damnata ab Alex. VII. propositione 44. Quæ tamen absolutio *ad sui valorem* certa verba non requirit: quia nulla certa forma in jure habetur &c.

Q. 5. *Quid sit Excommunicatio, & quotuplex?*
Resp. ad 1. Excommunicatio est censura, per quam homo Christianus à Communionem seu corpore fidelium excluditur, & bonis, quæ illi inter se communicant, privatur. *Anathema* essentialiter non differt ab excommunicatione, discrepat

pat

pat tamen accidentaliter, cum anathema strictè sumptum superaddat aliquam solennitatem & specialem execrationem, ut videre est in *can. 106. caus. 11. q. 3.* quò etiam facit. *c. 10. de judic.*

Resp. 2. Alia est Excommunicatio *Major*, alia *Minor* juxta *c. 59. h. t.* Excommunicationis nomen nomine simpliciter prolato major venit *tit.* Excommunicatio *Minor* est, quæ per solâ passivâ receptione Sacramentorum. *Major*, quæ privat activâ Sacramentorum administratione, passiva receptione, suffragiis Ecclesiæ, & fidelium communione, sive quæ privat omnibus Ecclesiæ bonis communibus. Ex irretitis Majori excommunicatione alii sunt *tolerati seu non vitandi*, alii *vitandi vel non tolerati*.

Q. 6. Quinam sint Excommunicati vitandi, & quomodo? Resp. 1. Post Conc. Constantiense & Bullam Martini V. *Ad evitanda.* hodie vitari tantùm debent notorius percussor Clericorum, & quivis nominatim excommunicatus, & specialiter ac publicè denunciatus; adeoque cum aliis excommunicatis licet, etiam extra casum necessitatis, communicare; probabiliter tamen id prohiberi tantùm in civilibus, & politicis, non in divinis extra causam gravem & necessitatem, ut Pichl. *h. n. 33.* ex Suarez *de Censur. d. 11. sect. 4. n. 11.*

Resp. 2. Casus, in quibus vitari debent excommunicati non tolerati, continentur in *can.*

17. *caus. 1. 1. q. 3.* solentque exprimi trito illo: *orare, vale, communicatio, mensa negatur*; ejus explanationem vide passim apud AA. qui consentiunt. prohibitum esse fidelibus sub peccato mortali communicare formaliter cum excommunicatis non toleratis, sive dein fiat communicatio illa in sacris & divinis, sive in civilibus & politicis, sive in forensibus negotiis & actionibus. Excusant tamen causæ expressæ *seq. v. Utile, lex, humile, res ignorata, necesse.* per *Legem* intelligitur vinculum matrimoniale; per *humile*, subjectio filiorum; cætera patent.

Q. 7. *Quinam sint alii effectus excommunicationis majoris?* *Resp. 1.* Immediati effectus sunt *seq. 1.* privatio usûs Sacramentorum tam activi, quàm passivi, *c. 32. h. t. c. fin. de Cler. excomm. ministr.* tam respectu excommunicati tolerati; quàm non tolerati; quamvis valida sint Sacramenta, præter Sacramentum Pœnitentiæ. 2. Privatio communium Ecclesiæ suffragiorum, ex sacrificiis, indulgentiis, precibus publicis, ut saltem pro vitandis nomine Ecclesiæ extra feriam parasceves offerri non possint *c. 38. h. t.* 3. Privatio sepulturæ Ecclesiasticæ, *c. cit. & Clem. 1. de sepult.* quæ dispositio etiam ad excommunicatos toleratos extenditur. 4. Inhabilitas ad dignitates, beneficia, officia Ecclesiastica, ita ut, etiam si sit excommunicatus non vitandus, collatio, præsentatio &c. sit irrita, *c. 8. de Cler. excomm. ministr.* 5. Privatio distributionum pro præsentia, *arg. c. un. de Cler. non resid. in 6.* ratio, quia divinis

offi-

officiis interesse non potest. 6. Quod impetrare nequeat ullum rescriptum, præterquam in causa excommunicationis & appellationis. *c. 1. de rescript. in 6.* 7. Privatio omnis jurisdictionis Ecclesiasticæ, ut excommunicatus, saltem non toleratus, nec validè eligat, nec præsentet, nec leges ferat. *c. 24. de sent. & re jud.* 8. Privatio communionis forensis, ut nec in sæculari, nec in judicio Ecclesiastico possit esse iudex, Actor, Advocatus, testis, ille, qui excommunicatus est *non toleratus.* Reiffenst. *b. t. n. 71.* 9. Privatio cujusvis officii publici, quale est Tutoris, Curatoris; & privatio cujusvis communicationis politicæ, ita ut non possit excommunicatus cum aliis contrahere, negotiari, conversari, & si sit vitandus, nec alii fideles cum ipso, juxta dicta. 10. Si quis per annum inordinatus in excommunicatione, redditur de hæresi suspectus, ut contra eum procedi possit tanquam de hæresi suspectum. *Trid. Sess. 25. c. 3. de reformatione.* imo ut etiam condemnari possit tanquam hæreticus, si se recuset purgare. *c. 7. de hæret. in 6. & ibi.* est effectus *mediatus* excommunicationis, sicut & irregularitas, quam incurrit excommunicatus Ordinis actum exercens. Porro quænam sint excommunicationes non reservatæ, quæ Pontifici extra, quæ in Bulla Cœnæ reservatæ, vide apud Busenbaum *L. 7. de Cens. cap. 1. dub. 4.*

Q. 8. Quis sit effectus excommunicationis minoris? Resp. 1. Excommunicationis minoris præcipue

cipalis, directus, & unicus effectus est, quòd privet usu passivo Sacramentorum, ut adeoque sic excommunicatus licitè Sacramentum non recipiat, sed graviter peccet. *c. fin. de Cler. excom. ministr.*

2. Causa etiam unica hodie est, prædictam excommunicationem incurrendi, scil. communicatio illicita cum excommunicatis non toleratis. *c. 2. de except. c. 15. 29. 55. h. t.* 3. Absolvere ab ea potest quilibet potens absolvere à peccatis. *arg. c. 29. h. t.*

Q. 9. Quid de excommunicatione Can. si quis suadente. 29. caus. 17. q. 3. ob percussorem Clerici incurri solitâ dicendum? Resp. Videantur AA. passim de ea agentes: verba Can. cit. sunt seq. *si quis suadente diabolo hujus Sacrilegii reatum incurrerit, quòd in Clericum vel Monachum violentas manus injecerit, anathematis vinculo subjaceat, & nullus Episcoporum illum præsumat absolvere (nisi mortis urgente periculo) donec Apostolico conspectui præsentetur, & ejus mandatum suscipiat.*

Q. 10. Quid sit suspensio, & qua circa illam statuta? Resp. 1. Suspensio propriè sumpta est censura Ecclesiastica, quâ Clericus vel Minister Ecclesiæ privatur usu officii, vel beneficii Ecclesiastici, aut utriusque simul quâ talis, seu quatenus præcisè functiones Ecclesiasticæ sunt, provenientes & dependentes ob officio & beneficio, solùmque competunt Clericis. Patet hinc, quòd suspensio ab *excommunicatione & interdicto* differat, & quòd alia sit suspensio *Totalis absolutè*, alia *Totalis secundum quid*, alia *partialis*. 2. Suspensio Clericis

Liber V.

K

foliis

solis infligi potest; ut patet, non tamen singularibus tantum personis, sed integræ etiam Communitati, Capitulo, Collegio, *c. 40. de elect. in 6.* modò fuerit peccatum graviter, saltem ab aliquibus, non obstante *c. 2. de Constit. c. 2. de his, quæ fiunt à maj. part.* quia innocentes non privantur functionibus, quæ ipsis quæ singulis competunt. *Leur. h. t. Q. 570.* 3. Etiam Clerici soli infligere suspensionem possunt, isque tantum, qui in Clericum jurisdictionem habet fori externi & contentiosi. *Com. AA.* taliter tamen suspensus etiam alibi pro tali habendus est; quia sententia particularis afficit subditum etiam extra territorium. 4. Effectus suspensionis violatæ est, tam quòd peccatur reg. graviter, dum suspensus actum, à quo suspensus est, exercet, quàm quòd actum Ordinis exercens incurrat *irregularitatem; privationem beneficii*, si in ejus se administrationem ingerat; quòd ultimum habetur *c. 16. §. cæterum. de elect. in 6.* de aliis dictum ad tit. *de Cler. excom. ministr.* Imo suspensus non toleratus agit invalidè. *c. 3. de consuet. c. 16. de elect.* Illicite autem agit toleratus, si se ipsum ingerat, aut offerat, licite verò si à fidelibus requiratur. *cc. cit. & Bull. Martini V. Ad evitanda* secundum multos. 5. Suspendio propriè dicta tollitur *absolutione*, de qua vide *c. 29. h. t. c. 11. de Constit. Trid. Sess. 24. c. 6. de reform. Compend. privil. Societ. §. absolutio.*

Q. 11. Quid interdictum, & quid circa illud juris? Resp. I. Interdictum est censura Ecclesiastica, quæ omnium divinorum officiorum, ali-

quo

quorum Sacramentorum, scil. Ordinis, Extremæ
 Unctionis, Eucharistiæ extra casum Viatici, &
 matrimonii cum benedictione solenni; demum
 etiam sepulturæ Ecclesiasticæ participatio prohi-
 betur. *11. de sponsal. & c. 11. de penit.* Differt ab
excommunicatione, quòd paucioribus privet bo-
 nis, quàm *excommunicatio*, iisque tantum sa-
 cris, non politicis: à *suspensione*, quòd interdi-
 ctum se latius extendat, quàm *suspensio*, cum &
 sepulturâ Ecclesiasticâ privet, & Laicos afficiat;
ab utraque, quòd formaliter & directè privet re-
 bus sacris, sive quatenus sunt res sacræ ad Dei
 cultum pertinentes, cum *excommunicatio* privet
 rebus sacris, quatenus prohibet communionem
 cum fidelibus, *suspensio*, quatenus Clericos pri-
 vat usu suæ potestatis Ecclesiasticæ. 2. Aliud in-
 terdictum est *locale*, quod directè fertur in lo-
 cum, ne in eo legantur vel audiantur missæ &c.
 adeoque personæ alibi possunt interesse divinis &c.
 aliud *personale*, quòd directè personas; aliud
mixtum, quod & personas & locum directè ac
 immediatè afficit. *Locale* dividitur in *generale*,
 quod in totum regnum, provinciam, communi-
 tatem; & in *particulare*, quod in unam determi-
 natam Ecclesiam vel personam fertur. 3. Non
 tantum loca & personæ singulares, juxta *c. 11.*
de sponsal. & tot. hoc tit. sed integræ etiam commu-
 nitates quâ tales interdicto possunt subjici, adeò
 ut suo modo etiam innocentes afficiantur *c. 17.*
b. t. in 6. Interdicto tamen generaliter Clero non
 censetur interdictus populus, nec contra. *c. 16.*

K 2 eod.

*cod. in 6. nec sub interdictio generali Cleri con-
prehenditur Episcopus. c. 4. h. t. in 6. nec Reli-
giosi; quia in odiosis nomine Clericorum nec
veniunt. Nec sub interdictio generali populi con-
prehenduntur peregrini, exteri, uti sunt merce-
tores & studiosi, etiam diu in tali loco commo-
rantes. 4. Interdictiâ civitate, etiam suburbio, &
loca continentia, non contingua tantum; interdi-
cta Ecclesia, Sacellum ejus & cæmeterium conti-
guum tantum interdictum censetur. c. 17. h. t. in 6.
vide etiam c. un. de Consecr. Eccles. in 6. Ad inter-
dictum locale; sive sit generale, sive particulare
tenentur omnes, incolæ, extranei, Regulares, sa-
culares, non exempti, & exempti. c. 4. & 11. de
privileg. in 6. qui causam interdictio dederunt, nec
in loco interdictio, nec alibi divinis interesse pos-
sunt, arg. c. 16. h. t. in 6. 5. De bonis, quibus
privat interdictum, dicebatur in definitione, &
videri latius potest *Leur. h. t. Q. 576. & Q. 577.*
ubi ait, esse obligationem gravem, servandi inter-
dictum; & personas Ecclesiasticas, sæcularesque
ac Regulares interdictum violantes incurrere
regularitatem. c. 18. & 20. h. t. in 6. suspensionem
ab officio, beneficio, & jurisdictione. c. 11. de
*excess. Pralat. privati jure electionis active & pas-
sive c. 18. h. t. in 6.* perdere privilegium aliis
jure competens c. 11. de pæn. & remiss. vi. in
tempore interdicti sepeliri possunt in loco sacro
Religiosos etiam exemptos, si non observent
interdictum generale locale, præter supradictas per-
sonas incurrere excommunicationem. *Clem. 1. de
Vid.**

Vid. etiam Trid. Sess. 21. c. 12. de Regular. De-
 mum ait, Laicis interdictum violantibus pœnas
 certas statutas non esse, tamen peccare graviter,
 & excommunicationem Pontifici reservatam in-
 currere. *Clem. gravi. h. t. Reiffenst. h. n. 225.*

Q. 12. Quid de Cessatione à divinis dicendum?

Resp. 1. Cessatio à divinis definitur, quòd sit
 prohibitio Ecclesiastica Clericis imposita, absti-
 nendi ad mensem ab officiis divinis & Sacramen-
 torum quorundam administratione in aliquo loco
 ob grave delictum, in contestationem mœroris.
AA. in c. 11. de sponsal. & c. 8. de off. Ordinar. in
6. Clem. 1. princ. 7. in cessationibus. h. t. 2. Cessa-
 tio hæc censura non est, consequenter differt ab
 omni censura, & speciatim ab interdicto, quòd
 & ad significandam Ecclesiæ tristitiam, & sem-
 per ab homine, in locum immediatè, mediatè
 tantùm in personas feratur &c. 3. Privilegium
 in loco interdicto celebrandi clausis januis, sub-
 missa voce, campanis non pulsatis concessum in
c. alma h. t. in 6. extendi non debet ad cessatio-
 nem in divinis. Ratio præter alias est, quia ces-
 satio à divinis sub interdicto non comprehendit-
 ur. 4. Indicare illam potest is tantùm, qui ha-
 bet jurisdictionem in foro externo, uti de cen-
 suris dictum. 5. Eodem modo & cessationem
 relaxare potest, qui illam imposuit, vel ejus su-
 perior, vel qui ab imponente potestatem accepit;
 potèstque fieri relaxatio vel expressè, vel tacitè.
c. 8. in fin. de off. Ord. in 6.